

Sag C-686/19**Præjudiciel forelæggelse****Dato for indlevering:**

18. september 2019

Forelæggende ret:

Augstākā tiesa (Senāts) (øverste domstol, Letland)

Afgørelse af:

12. september 2019

Sagsøger i første instans og appellat:

SIA »Soho Group«

Appelindstævnt:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (forbrugerbeskyttelsesorgan)

[udelades]

Afdelingen for forvaltningsretssager

Latvijas Republikas Senāts (Republikken Letlands øverste domstol)**AFGØRELSE**

Riga, den 12. september 2019

[Augstākā] tiesa [udelades] [den forelæggende rets sammensætning]

har ved skriftlig procedure behandlet den af SIA »Soho Group« iværksatte kassationsappel til prøvelse af dom afsagt af Administratīvā apgabaltiesa (appeldomstol i forvaltningsretlige sager) den 4. december 2018 i forbindelse med den forvaltningsretlige tvist, som blev indledt ved det af SIA »Soho Group« anlagte annulationssøgsmål mod afgørelse truffet af Patērētāju aizsardzības centrs (forbrugerbeskyttelsesorgan) den 21. februar 2017 i en sag om krænkelse af forbrugernes kollektive interesser [udelades].

Tvistens baggrund

Faktiske omstændigheder

[1] Forbrugerbeskyttelsesorganet foretog en undersøgelse af, hvorvidt de oplysninger om de af SIA »Soho Group« tilbudte fjernydelse, der fremgik af webstedet www.sohocredit.lv, overholdt reglerne om forbrugerrettigheder.

[2] På baggrund af undersøgelsen konstaterede forbrugerbeskyttelsesorganet, at SIA »Soho Group« tilbød kreditaftaler, der indeholdt et vilkår med overskriften »Forlængelse af lånets løbetid«, som havde følgende ordlyd:

»6.1. Låntageren kan forlænge lånets løbetid.

6.2. Lånets løbetid kan forlænges, såfremt låntager betaler et forlængelsesgebyr ved overførsel til långivers konto. Låntager skal ved indbetaling af forlængelsesgebyret angive aftalenummeret på betalingsanvisningen efterfulgt af ordet »forlængelse« (f.eks. R.N. 308 forlængelse). Efter at have modtaget forlængelsesgebyret underretter långiver låntager om forlængelsen af lånets løbetid – som er angivet i aftalens særlige bestemmelser eller i en terminsoversigt – eller om afslag på forlængelsen ved underretning via det mobiltelefonnummer, som blev angivet på tidspunktet for låntagers registrering. Långiver har ret til at give afslag på forlængelsen. Långiver er ikke forpligtet til at begrunde afslaget på forlængelsen. Såfremt låntager har modtaget underretning om afslag fra långiver, anvender långiver det beløb, der er modtaget i gebyr for forlængelse af lånets løbetid, til delvis afbetaling af lånet, lånegebyret eller renterne, samt til betaling af morarenter, såfremt sådanne er blevet beregnet i henhold til aftalevilkårene. I så fald er låntager forpligtet til på lånets forfaldsdato at betale den samlede restgæld og lånegebyret eller det beløb, der er angivet i terminsoversigten.

6.3. Når forlængelsesgebyret er indbetalt, forlænges lånets løbetid:

6.3.1. Såfremt lånet optages med en tilbagebetalingsfrist på op til 30 (trediv) dage, forlænges lånets løbetid fra lånets sidste termin til den dato for forlængelsen, som långiver har foreslået, og som låntager har godkendt.

6.3.2. Såfremt lånet optages med en tilbagebetalingsfrist på op til 12 (tolv) måneder, forlænges den i terminsoversigten fastsatte betalingsdato for lånet og renterne [i så fald] med en kalendermåned.«

Vilkåret med overskriften »Lånets beløb, udbetaling og tilbagebetaling« er affattet som følger:

»5.5. Til gengæld for udbetalingen af lånet og anvendelsen eller forlængelsen heraf betaler låntager et vederlag til långiver for anvendelsen af lånebeløbet: [...]

5.5.2. Et gebyr for forlængelse af lånet, som afhænger af lånets størrelse og løbetid, såfremt låntager ønsker at forlænge den løbetid på lånet, der er fastsat i de særlige bestemmelser, i faktureringen eller i terminsoversigten.«

[3] Forbrugerbeskyttelsesorganet konkluderede på baggrund af den udførte undersøgelse, at SIA »Soho Group« tilbød forbrugerne kreditaftaler, hvis samlede daglige omkostninger ikke var i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2, nr. 3), i Patērētāju tiesību aizsardzības likums (Lov om beskyttelse af forbrugerrettigheder, herefter »forbrugerbeskyttelsesloven«) for så vidt angik forlængelsen af lånets løbetid. Følgelig [vurderede organet], at omkostningerne ved den af SIA »Soho Group« tilbudte forbrugerkreditaftale ikke var forholdsmæssige og ikke var i overensstemmelse med redelig handelspraksis, jf. bestemmelserne i forbrugerbeskyttelseslovens artikel 8, stk. 2, nr. 2). Forbrugerbeskyttelsesorganet fandt, at de samlede kreditomkostninger omfattede omkostningerne ved forlængelse af lånet, eftersom bestemmelserne vedrørende lånets forlængelse udgjorde en del af de vilkår og betingelser for kreditaftalen, som var blevet aftalt mellem långiveren og låntageren, hvorfor det pålagde SIA »Soho Group« en bøde på 25 000 EUR.

[4] Uden at bestride de faktiske omstændigheder anlagde SIA »Soho Group« et søgsmål til prøvelse af forbrugerbeskyttelsesorganets afgørelse ved administratīvā rajona tiesa (distriktsdomstol i forvaltningsretlige sager), idet den gjorde gældende, at det pågældende organ havde foretaget en fejlagtig fortolkning af de nævnte retsforskrifter.

[5] Administratīvā apgabaltiesa (appeldomstol i forvaltningsretlige sager), som behandlede appellen, frifandt forbrugerbeskyttelsesorganet ved dom af 4. december 2018. Afgørelsen var baseret på følgende betragtninger:

[5.1] Det fremgår af bestemmelserne i forbrugerbeskyttelseslovens artikel 1, nr. 9), at de samlede kreditomkostninger omfatter en hvilken som helst omkostning, som forbrugeren skal betale med henblik på at opnå eller anvende kreditten, og som långiveren har kendskab til, bortset fra notarialgebyrer. Dette omfatter bl.a. renter for anvendelsen af lånet, betaling af gebyrer, diverse administrationsomkostninger, f.eks. i forbindelse med udarbejdelse af låneaftalen, kreditvurdering, udbetaling af lånet, godkendelsesgebyrer, udgifter til formidling af lånet, som afholdes af forbrugeren, osv.

[5.2] Begrebet »samlede kreditomkostninger«, som anvendes i punkt 6 i ministerrådets dekret nr. 1219 af 25. oktober 2016, med titlen »Noteikumi par patērētāja kredītēšanu« (Bestemmelser vedrørende forbrugerkredit), henviser til beregningen af de årlige kreditomkostninger i procent, således som det også fremgår af overskriften på det tilsvarende kapitel i ministerrådets dekret, ved en systematisk fortolkning af retsforskrifterne og eksempelvis i nævnte dekrets punkt 8, hvorefter »beregningen [af de årlige omkostninger i procent] baseres på den antagelse, at kreditaftalen forbliver

gyldig i det aftalte tidsrum, og at kreditgiver og forbrugeren opfylder deres forpligtelser på de vilkår og datoer, der er angivet i kreditaftalen«. Dvs. at lånets årlige omkostninger i procent er baseret på det tidsrum, hvor det antages, at långiver og forbruger skal opfylde deres forpligtelser for så vidt angår de frister og betingelser, som de har vedtaget i låneaftalen. Ved fortolkningen af forbrugerbeskyttelseslovens artikel 8, stk. 2, nr. 3), skal det tages i betragtning, at gebyrerne for forlængelsen af lånet er omfattet af loftet for de samlede låneomkostninger, eftersom disse omkostninger udgør en del af de samlede låneomkostninger.

[5.3] Det er i den foreliggende tvist ubestridt, at sagsøgeren reelt tilbyder muligheden for at forlænge den i aftalen fastsatte frist for tilbagebetaling af kreditten eller at udskyde betalingen i et bestemt tidsrum. Långiveren har ret til at opkræve et gebyr for anvendelsen af lånet i det tidsrum, hvormed tilbagebetalingen af de i aftalen fastsatte forpligtelser er blevet udskudt. Efter denne rets opfattelse må dette gebyr imidlertid ikke være ubegrænset eller uforholdsmæssigt. Det fremgår ligeledes af sagens akter, at antallet af forlængelser foretaget af sagsøgerens kunder i første halvår af 2016 var betydeligt og løb op i titusindvis af EUR. Det kan således konstateres, at låntagernes kreditværdighed ikke vurderes i tilstrækkelig grad, og at sagsøgeren kalkulerer med forlængelserne og fastsætter et højt gebyr herfor, som ikke giver forbrugeren nogen valgmulighed i tilfælde af, at vedkommende ikke har mulighed for at tilbagebetale lånet inden for den fastsatte frist, som er forholdsvis kort. Det er ved lovændringer blevet forsøgt at rette op på denne situation for at beskytte forbrugere.

[5.4] Sagsøgerens argument om, at det skal tages i betragtning, at långiveren ikke er bekendt med betalingen af gebyrerne for forlængelse af lånet, kan ikke tiltrædes. Betalingen af gebyrerne er specifikt fastsat og kendt af begge parter. Når det samtidig tages i betragtning, at halvdelen af kreditterne bliver forlænget, kan dette ikke anses for en ekstraordinær situation eller en sjælden og uforudsigelig hændelse. På tidspunktet for kreditaftalens indgåelse tages der ikke højde for betalingen af gebyret for forlængelse af kredittens tilbagebetalingsfrist, eftersom dette vilkår i henhold til aftalen ikke er obligatorisk, og anvendelsen heraf kan undlades. Såfremt aftalens løbetid forlænges, eller der indrømmes afdragsfrie perioder, bliver disse omkostninger imidlertid kendte – eftersom de er knyttet til kredittens anvendelse i umiddelbar forlængelse af kredittens løbetid (betalinger for forlængelse, betalinger for indrømmelse af afdragsfrie perioder osv.) – og bliver anset for kreditomkostninger, som er omfattet af de i forbrugerbeskyttelseslovens artikel 8, stk. 2, nr. 3), fastsatte begrænsninger.

[5.5] Det fremgår af bestemmelserne i forbrugerbeskyttelseslovens artikel 8, stk. 2, nr. 2), at forbrugers omkostninger i forbindelse med låneaftalen skal være forholdsmæssige, ikke kun før eller på tidspunktet for aftalens indgåelse, men ligeledes under hele aftalens løbetid. Ifølge

bemærkningerne til lovforslaget har loven til formål at beskytte forbrugerens økonomiske interesser, for så vidt som denne udgør den svage part i kontraktforholdet, herunder forbrugerens interesse i ikke at påtage sig for store gældsforpligtelser, at sikre de samlede kreditomkostningers forholdsmæssighed og at tilskynde til udarbejdelse af en vurdering af forbrugerens kreditværdighed.

De samlede kreditomkostninger skal være forholdsmæssige og i overensstemmelse med redelig handelspraksis, uanset om kreditten indrømmes, eller om dens tilbagebetalingsfrist forlænges. Det fremgår af sagens akter, at det efter en omfattende debat i branchen og ligeledes i parlamentet blev besluttet at anvende den bredeste definition af samlede kreditomkostninger med henblik på at opfylde de fastsatte mål i bemærkningerne til lovforslaget, og følgelig blev der indført en begrænsning af de samlede kreditomkostninger. Det må antages, at begrebet samlede kreditomkostninger bevidst blev overført til forbrugerbeskyttelsesloven med det formål, at begrebet ikke alene skulle anvendes ved beregningen af de årlige omkostninger i procent, men ligeledes i forbindelse med begrænsningerne af de samlede kreditomkostninger. Eftersom omkostningen ved forlængelse af kreditten fastsættes på tidspunktet for låneaftalens ikrafttrædelse, forholder det sig således, at når forbrugeren ønsker at forlænge den indgåede aftale, finder de i forbrugerbeskyttelseslovens artikel 8, stk. 2, nr. 3), fastsatte begrænsninger for de samlede kreditomkostninger ligeledes anvendelse på omkostningen ved forlængelse af kreditten, eftersom de samlede kreditomkostninger bliver kendte på det tidspunkt, hvor der indgås aftale om forlængelse.

[6] Sagsøgeren har iværksat kassationsappel til prøvelse af denne dom. Det er i forbindelse med appellen blevet anført, at der hverken er nogen pligt til at betale for forlængelsen med henblik på at opretholde lånet eller til at benytte sig heraf. Forlængelsen af aftalen er én ud af tre valgmuligheder på tidspunktet for lånets forfald. De øvrige to består i at tilbagebetale lånet uden supplerende betalinger eller ikke at tilbagebetale lånet og dermed acceptere, at der beregnes morarenter. Efter sagsøgerens opfattelse kan omkostningerne i forbindelse med forlængelse ikke indregnes i de samlede kreditomkostninger, eftersom forlængelsen ikke er kendt på tidspunktet for aftalens indgåelse, dvs. på det tidspunkt, der danner grundlaget for fastsættelsen af de samlede kreditomkostninger og beregningen af de årlige omkostninger i procent.

Retsgrundlaget

De gældende retsforskrifter

EU-retten

[7] 20. og 43. betragtning til samt artikel 3, litra g), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (herefter »Direktiv 2008/48«).

Lettisk ret

[8] Lov om beskyttelse af forbrugerrettigheder (i den version, der finder anvendelse på sagens afgørelse, og som er tilgængelig via: <https://likumi.lv/doc.php?id=23309>) bestemmer:

[»] Artikel 1. Definitioner, der anvendes i loven.

I denne lov forstås ved: [...]

9) Samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten: Alle omkostninger, herunder renter, provision, afgifter, og enhver anden form for omkostninger, som forbrugeren skal betale i forbindelse med kreditaftalen, og som kreditgiveren har kendskab til (bortset fra notarialgebyrer). Omkostninger ved accessoriske tjenesteydelser i forbindelse med kreditaftalen, navnlig forsikringspræmier, medregnes også i de samlede kreditomkostninger, såfremt indgåelsen af aftalen om tjenesteydelser desuden er en obligatorisk forudsætning for at opnå kreditten eller for at opnå kreditten på de annoncerede vilkår og betingelser.

[...]

Artikel 8. Forbrugerkredit

[...]

Stk. 2, nr. 2) Omkostningerne i forbindelse med forbrugerkreditaftalen skal være forholdsmæssige og i overensstemmelse med redelig handelspraksis. De samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten beregnes i henhold til de procedurer, der er fastsat i lovgivningen om forbrugerkredit.

Stk. 2, nr. 3) Kravene i denne artikels stk. 2, nr. 2), anses ikke for opfyldt, når de samlede kreditomkostninger for forbrugeren overstiger 0,55% af kreditbeløbet om dagen fra den første til og med den syvende dag, hvor kreditten anvendes, 0,25% af kreditbeløbet om dagen fra den ottende til og med den 14. dag, hvor kreditten anvendes, og 0,2% af kreditbeløbet om dagen fra den 15. dag, hvor kreditten anvendes. I de kontrakter, hvor det er aftalt, at kreditten skal tilbagebetales efter påkrav herom, eller hvor kredittens løbetid overstiger 30 dage, anses kravene i denne artikels stk. 2, nr. 2), anses ikke for opfyldt, når de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten overstiger 0,25% af kreditbeløbet om dagen. Loftet over de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten finder ikke anvendelse på de forbrugerkreditaftaler, hvor der med henblik på

indgåelsen heraf overdrages et formuegode til kreditor som sikkerhed, og hvor forbrugeren ansvar i henhold til aftalen alene er begrænset til det formuegode, der er stillet som garanti. [...] [«]

[9] Ministerrådets dekret nr.1219 af 25. oktober 2016 om bestemmelser vedrørende forbrugercredit (tilgængelig via: <https://likumi.lv/ta/id/285975-noteikumi-par-pateretaja-kreditesanu>).

[»]2. Definitioner, der anvendes i dekretet:

2.1. »samlet beløb, der skal betales af forbrugeren«: summen af det samlede kreditbeløb og de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten

2.2. »årlige omkostninger i procent«: de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten udtrykt i procent pr. år af det samlede ydede kreditbeløb, herunder de omkostninger, der er nævnt i dette dekrets punkt 5, 6 og 7

[...]

6. Ved beregningen af de årlige omkostninger i procent fastlægges de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten. Ved beregningen af de samlede omkostninger for forbrugeren medregnes følgende betalinger ikke:

6.1. Enhver betaling, som erlægges af forbrugeren for manglende eller fejlagtig opfyldelse af en forbrugeren påhvilende forpligtelse i henhold til kreditaftalen.

6.2. Betalinger, som erlægges af forbrugeren ved erhvervelse af formuegoder eller tjenesteydelser, med undtagelse af købsprisen, uanset om transaktionen foretages kontant eller på kredit.

7. Omkostningerne ved forvaltningen af en konto til registrering af både betalingstransaktioner og udnyttelse af kreditmuligheden, omkostningerne ved anvendelse af et betalingsmiddel i forbindelse med både betalingstransaktioner og udnyttelser af kreditmuligheden og andre omkostninger i forbindelse med betalingstransaktioner skal indgå i de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten, medmindre det ikke er obligatorisk at åbne kontoen, og omkostningerne i forbindelse med kontoen klart er angivet separat i kreditaftalen eller i en eventuel anden aftale, der er indgået med forbrugeren.

8. Beregningen af de årlige omkostninger i procent baseres på den antagelse, at kreditaftalen forbliver gyldig i det aftalte tidsrum, og at kreditgiveren og forbrugeren opfylder deres forpligtelser på de vilkår og datoer, der er angivet i kreditaftalen.

9. I forbindelse med kreditaftaler, der tillader variationer i de årlige omkostninger i procent, i den indregnede debitorrente eller i andre omkostninger, der medregnes i de årlige omkostninger i procent, men som ikke kan opgøres på det fastsatte tidspunkt for beregning af beløbet, beregnes de årlige omkostninger i procent ud fra den antagelse, at debitorrenten og de øvrige omkostninger er konstante og finder anvendelse, indtil kreditaftalen udløber.[«]

Årsagerne til, at der hersker tvivl om fortolkningen af EU-lovgivningen

[10] Begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« blev indført i forbrugerbeskyttelsesloven i overensstemmelse med artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48. Følgelig er fortolkningen af bestemmelsen i forbrugerbeskyttelsesloven bestemt af indholdet i den tilsvarende EU-retlige forskrift. I den foreliggende sag skal der tages stilling til, om de samlede kreditomkostninger omfatter omkostningerne i forbindelse med forlængelse af kreditten, eftersom bestemmelserne vedrørende forlængelse af kreditten udgør en del af vilkårene og betingelserne i den indgåede låneaftale mellem långiveren og låntageren. Spørgsmålet omhandler således en fortolkning af bestemmelserne i direktiv 2008/48, som den forelæggende ret er i tvivl om af nedennævnte årsager.

[11] En gennemgang af Den Europæiske Unions Domstols praksis viser, at begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« i artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48 defineres særligt bredt med henblik på at opfylde direktivets målsætning om at sikre et højt beskyttelsesniveau for forbrugerne, og de vilkår i låneaftalen, som indskrænker dette begreb, er således uforenelige. Direktiv 2008/48 på området for forbrugerkredit fastsætter en fuldstændig og bindende harmonisering på visse nøgleområder, der betragtes som nødvendig for at sikre, at alle forbrugere i Den Europæiske Union nyder samme høje grad af beskyttelse af deres interesser og for at lette indførelsen af et velfungerende indre marked for forbrugerkredit. Den særligt brede definition af begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« som omhandlet i nævnte artikel 3, litra g), svarer til det med direktivet forfulgte formål, idet den gør det muligt at sikre en udvidet forbrugerbeskyttelse (Den Europæiske Unions Domstols dom af 8.12.2016, Verein für Konsumenteninformation, C-127/15, ECLI:EU:C:2016:934, præmis 27 og 35). I den nævnte sag fandt generaladvokaten, at definitionen af »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« i artikel 3, litra g), er tilstrækkelig bred til at omfatte de inddrivelsesomkostninger, som påløber, når en låntager misligholder den oprindelige aftale, uanset om disse omkostninger opkræves af långiveren selv eller af en inkassator, der handler på hans vegne (generaladvokat Eleanor Sharpstons forslag til afgørelse af 21.7.2016, Verein für Konsumenteninformation, C-127/15, ECLI:EU:C:2016:584, punkt 41).

[12] Samtidig følger det af Den Europæiske Unions Domstols praksis, at långiveren kan opkræve andre typer provisioner, som ikke er omfattet af direktiv 2008/48. I overensstemmelse hermed har medlemsstaterne skønsmæssige

beføjelser til at regulere typerne af provision (jf. Domstolens dom af 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, ECLI:EU:C:2012:443, præmis 65-67). Dette giver grundlag for at antage, at begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten« i artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48 ligeledes kan fortolkes forskelligt i de nationale retssystemer.

[13] Europa-Kommissionen bemærkede i retningslinjerne for anvendelsen af direktiv 2008/48, at de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten omfatter alle de omkostninger, som forbrugeren skal betale for at kunne opnå eller anvende kreditten, og som er kendt af långiveren eller kan fastsættes af denne. Disse omkostninger omfatter opkrævning af renter, afgifter og provisioner i forbindelse med kreditaftalen (til forskel fra f.eks. afgifter på varer og tjenesteydelser), omkostninger i forbindelse med formidling af kreditten, som skal afholdes af forbrugeren, administrationsomkostninger (f.eks. i forbindelse med forberedelsen af lånet eller med undersøgelsen og godkendelsen af kreditaftalens indgåelse), tilmeldelsesomkostninger og udgifter til udstedelse af kontoudskrifter eller til postforsendelser. De samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten omfatter ikke passivitetsgebyrer (*dormancy or inactivity fees*) i forbindelse med en manglende anvendelse af kreditten. Ikke desto mindre skal der oplyses om disse gebyrer som en del af oplysningerne forud for aftaleindgåelsen i henhold til artikel 5, stk. 1, litra i), og artikel 6, stk. 1, litra e), og som en del af aftaleoplysningerne i henhold til artikel 10, stk. 2, litra k) (*Commission staff working document: Guidelines on the application of Directive 2008/48/EC (Consumer Credit Directive) in relation to costs and the Annual Percentage Rate of charge, SWD(2012) 128, Brussels, 8.5.2012, p. 15*) [arbejdsdokument fra Kommissionen vedrørende retningslinjer for anvendelsen af direktiv 2008/48/EF (direktiv om forbrugerkreditaftaler) med hensyn til omkostningerne og de årlige omkostninger i procent (Bruxelles)].

[14] I dom af 21. april 2016 tog Den Europæiske Unions Domstol ligeledes stilling til definitionen af de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten (i sagen Radlinger og Radlingerová, C-377/14, ECLI:EU:C:2016:283). Afgørelsen indeholder imidlertid ikke den fortolkning af lovgivningen, som er nødvendig for at kunne løse den foreliggende problemstilling. I sag Lexitor Sp., som behandles ved Den Europæiske Unions Domstol (C-383/18), omhandler generaladvokatens forslag til afgørelse (ECLI:EU:C:2019:451), som er tilgængeligt på tidspunktet for afsigelsen af nærværende afgørelse, endvidere visse aspekter af anvendelsen af begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten«.

[15] I betragtning af den af Den Europæiske Unions Domstol udviklede retspraksis frem til dags dato finder den forelæggende ret, at en analyse af retsforskrifterne ved første øjekast viser, at omkostningerne i forbindelse med forlængelse af aftalen ikke skal medregnes i de »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten«. I den foreliggende sag er der imidlertid nogle konkrete vilkår i den undersøgte aftale, som dokumenterer, at långiveren opfatter forlængelsen af kreditaftalen som en antagelig valgmulighed i tilfælde af

misligholdelse. Dette fremgår såvel af den detaljerede beskrivelse af disse vilkår i aftalen som af indholdet af sagsøgerens appelstævning, samt af det betydelige antal aftaler, som er blevet forlænget i praksis.

[16] På baggrund af ovenstående er den forelæggende ret i tvivl om fortolkningen af artikel 3, litra g), i direktiv 2008/48. Derfor finder den forelæggende ret det nødvendigt at forelægge Den Europæiske Unions Domstol et præjudicielt spørgsmål. [udelades].

Konklusion

I overensstemmelse med artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde [udelades] træffer den forelæggende ret følgende

afgørelse

Den Europæiske Unions Domstol forelægges følgende præjudicielle spørgsmål:

- 1) Er begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkrediten«, som defineret i artikel 3, litra g), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF, et selvstændigt EU-retligt begreb?
- 2) Er omkostningerne i forbindelse med forlængelse af kreditten omfattet af begrebet »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkrediten«, således som dette begreb er defineret i artikel 3, litra g), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF, i et tilfælde som det foreliggende, såfremt vilkårene vedrørende forlængelse af kreditten udgør en del af de vilkår og betingelser for kreditaftalen, som aftales mellem låntageren og långiveren?

Sagen udsættes, indtil Den Europæiske Unions Domstol har truffet afgørelse.

[udelades] [retsmidler, bekræftelse af kopien, underskrifter og datoer]